

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost – **BŘEZEN:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

v 19:00 hodin (od pondělí 26. března ve 20:30)

Pozorování bude probíhat i v sobotu 24. března 2018.

V pátek 30. března bude hvězdárna pro veřejnost uzavřena.

Program pozorování:

Měsíc – od 1. do 3. března, od 20. března do konce měsíce

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li svým svitem Měsíc

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

PŘEDNÁŠKY

Středa 21. března 2018 v 18:00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. pořádá pravidelnou přednášku pro veřejnost s názvem

Jeden den na oběžné dráze

V čem se život kosmonautů díky absenci gravitace liší od toho, jak fungujeme „normálně“ na Zemi? Jak vypadá kosmický záchod a jak se používá? Co je to „kosmická strava“ a jak chutná? Jak si kosmonauti stríhají vlasy, kde odpočívají nebo jak řeší zdravotní problémy? Toto vše a ještě mnohem více se dozvíte v přednášce „Jeden den na oběžné dráze“.

Přednáší **Ing. Tomáš Příbyl**, publicista v oblasti kosmonautiky a autor mnoha knih literatury faktu (Smrt měla jméno Challenger; Den,

kdy se nevrátila Columbia; Poklady kosmonautiky aj.). Osobně navštívil všechna kosmická střediska NASA, potkal více než 250 kosmonautů, viděl startovat všechny americké raketoplány. Osobní stránky: www.kosmonaut.cz

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

PŘIPRAVUJEME

Sobota 24. března 2018 - 14:00 a 16:00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. Vás srdečně zve na sobotní program pro rodiny s dětmi

KRTEČEK

letí znovu do vesmíru,

jehož tématem je mimořádná událost. Jeden z nejvýznamnějších amerických astronautů současnosti Andrew Feustel opět vezme s sebou do vesmíru českého krtečka. Cílem jejich cesty bude tentokrát Mezinárodní vesmírná stanice ISS.

Na akci je nutná rezervace na telefonním čísle 571 611 928 nebo na e-mailu info@astrovm.cz. Rezervace je platná po potvrzení z naší strany. Děkujeme za pochopení.

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

AKTUALITY

Lovec exoplanet ExTrA provedl první pozorování

Nejnovějším přírůstkem na observatoři ESO/La Silla v Chile jsou teleskopy projektu ExTrA (Exoplanets in Transits and their Atmospheres), které nedávno provedly svá první úspěšná pozorování. Dalekohledy ExTrA jsou navrženy k pátrání po extrasolárních planetách obíhajících kolem blízkých červených trpaslíků a k dalšímu studiu jejich vlastností. Pozorování budou

vědci provádět vzdáleně z Grenoble (Francie). Tento francouzský projekt je financován ze zdrojů European Research Council a francouzské Agence National de la Recherche.

K detekci a studiu exoplanet jsou v rámci projektu ExTrA používány dalekohledy o průměru hlavního zrcadla 60 cm. Pravidelně monitorují jasnost mnoha blízkých červených trpaslíků a pátrají po slabých poklesech jasnosti. Ty by mohly být způsobeny planetami přecházejícími přes disk materské hvězdy, které tak odstiňují část jejího světla – tomuto úkazu se říká tranzit.

„Jako stanoviště našich teleskopů jsme vybrali La Silla, protože zde panují mimořádné atmosférické podmínky,“ vysvětluje vedoucí vědecký pracovník projektu Xavier Bonfils. „Vlnové délky záření v blízké infračervené oblasti, které sledujeme, jsou snadno pohlcovány zemskou atmosférou, proto jsme potřebovali pokud možno co nejsušší oblast s co nejmenší oblohou. A La Silla splňuje naše požadavky dokonale.“

Při pátrání po tranzitech exoplanet srovnávají vědci jasnost sledované hvězdy s dalšími referenčními stálicemi v zorném poli, aby odhalili drobné změny jasnosti. Z povrchu Země je však obtížné provést dostatečně přesné měření. S použitím inovativního postupu, který mimo jiné bere v úvahu informace o jasnosti hvězd v mnoha různých spektrálních pásmech, se členům týmu ExTrA podařilo některé z těchto problémů překonat.

Jelikož tranzitující exoplaneta odstíní větší procento světla u menší hvězdy, zaměřuje se projekt ExTrA na blízké příslušníky specifické skupiny malých, slabých hvězd – červené trpaslíky třídy M (M dwarfs), kteří se v Galaxii vyskytují v hojném počtu. Předpokládá se, že u těchto hvězd se nachází mnoho planet o velikosti Země. Proto jsou primárním cílem astronomů zabývajících se objevováním a studiem vzdálených světů, které by mohly být vhodné pro život.

Nalezení těchto dosud obtížně detekovatelných Zemi podobných světů je však pouze jedním ze dvou klíčových úkolů projektu ExTrA. Teleskopy budou rovněž sloužit k dalšímu detailnímu studiu objevených planet. Budou zkoumat jejich vlastnosti a z nich odvozovat složení, které pomůže stanovit, do jaké míry by mohly být podobné Zemi.

(podle <https://www.eso.org/public/czechrepublic/news/eso1803/>, upravitel Jiří Srba, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

OKRES VSETÍN – VLASTIVĚDA MORAVSKÁ

Rožnovsko – Valašskomeziříčsko – Vsetínsko

Kniha, na níž se podílelo téměř čtyři desítky autorů. Na 960 stranách naleznete množství informací o území bývalého okresu Vsetín, o jeho přírodních podmínkách, kulturním a společenském vývoji, historii, průmyslu, vědě a technice včetně místopisu všech obcí.

Dílo je doplněno řadou černobílých i barevných fotografií. Součástí každé publikace je její rozšířená elektronická verze na CD včetně prohlížeče. Kromě obsahu knihy zde najdete množství videosekvencí a výjimečný „Slovník valašského nářečí“, obsahující téměř dvacet tisíc hesel. Navíc jsou zde přehledně umístěny anglické sumáře.

Jedná se o 68. svazek Vlastivědy moravské. První svazek Brněnského okresu se datuje rokem 1897. Topografická řada zabývající se územím Rožnovského okresu byla doplněna v roce 1907 a okresu Valašské Meziříčí v roce 1914.

Formát B5, barevná obálka, 960 stran, součástí publikace je CD. Vydavatel: HVM, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Okresní úřad Vsetín. Rok vydání 2002. Cena 590,- Kč.

Knihu si můžete zakoupit přímo na Hvězdárně Valašské Meziříčí, p. o., Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí, nebo si ji můžete objednávat na adrese skristkova@astrovm.cz.

(Sylvia Kristková, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

RŮZNÉ

Letní čas

Dne 25. března 2018 ve 2:00 SEČ přecházíme na letní čas, hodiny se posunou na 3:00 SELČ.

Jarní rovnodennost

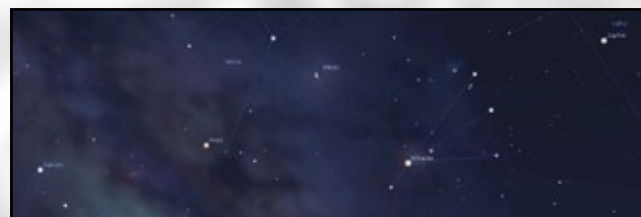
Dne 20. března 2018 v 17:15 SEČ nastává jarní rovnodennost, začíná astronomické jaro.

Fáze Měsíce v únoru 2018

Úplněk nastává 2. března 1:51 SEČ, poslední čtvrt' 9. března 12:19 SEČ, nov 17. března 14:11 SEČ, první čtvrt' 24. března 16:35 SEČ, úplněk 31. března 14:36 SELČ.

Seskupení Měsíce, Jupiteru, Marsu a Saturnu

V ranních hodinách 8. března bude nad jižním obzorem pozorovatelné seskupení planet Jupiter, Mars a Saturn s Měsícem v poslední čtvrti. Dalším nápadným objektem v oblasti bude nejjasnější hvězda souhvězdí Štíra - načervenalý Antares.

Obrázek zachycuje situaci nad jižním obzorem 8. března v 5h ráno. Měsíc se nachází uprostřed, vlevo planety Saturn a Mars, vpravo hvězda Antares a planeta Jupiter.

Seskupení Měsíce, Venuše a Merkuru

Ve dnech 18. a 19. března ve večerních hodinách bude nízko nad západním obzorem pozorovatelné seskupení mladého Měsíce s planetami Venuše a Merkur. Pro pozorování úkazu je potřeba najít místo s dobrým výhledem k obzoru: 18. března krátce po západu Slunce se objekty budou nacházet ve výšce pouze cca 9° (Měsíc), 14° (Venuše) a 17° (Merkur) nad obzorem; 19. března ve stejnou dobu již bude Měsíc o poznání výše, asi 20° nad obzorem.

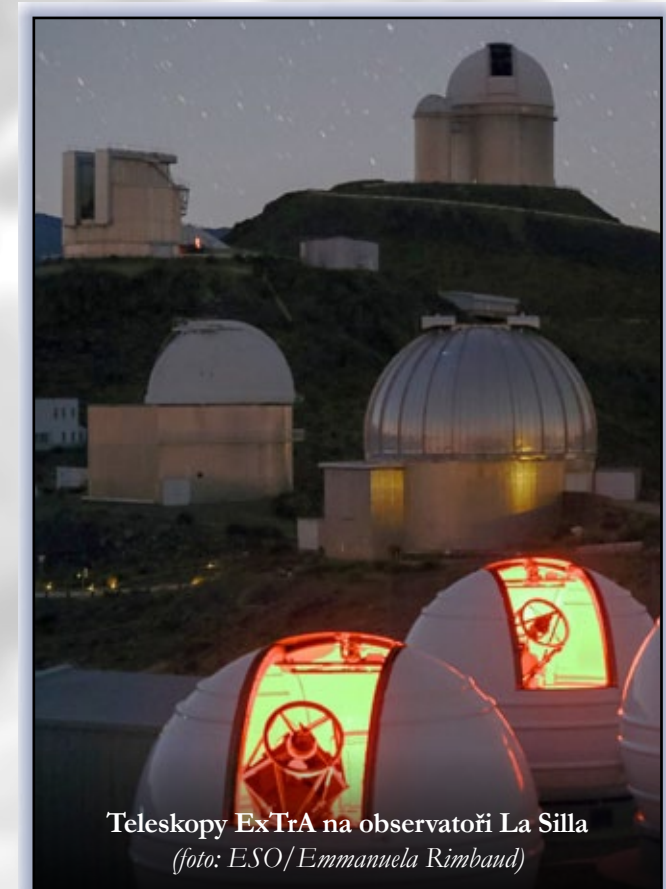
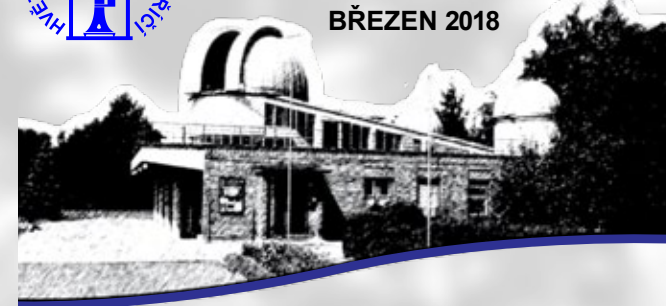
PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNÝ VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
BŘEZEN 2018

Teleskopy ExTrA na observatoři La Silla
(foto: ESO/Emmanuela Rimbaud)